

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ НА АРХИТЕКТИ И ИНЖЕНЕРИ

I. ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

Осигурувач - е Акционерското друштво за осигурување и реосигурување МАКЕДОНИЈА, Скопје - Виена Иншуренс Груп.

Договорувач - е правно или физичко лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување и ја плаќа премијата.

Осигуреник - е правно или физичко лице архитект, или инженер чија законска одговорност е опфатена со осигурувањето и кое за проектирање или изведување на градби, во согласност со Законот за градење, поседува соодветна лиценца/овластување за проектирање односно изведување;

Трето лице - е секое оштетено лице кое не е субјект на договорот за осигурување од одговорност на овластените архитекти и инженери во градежништвото, а кое претрпело штета како последица на извршување на работите од делокругот на овластените архитекти и инженери;

Полиса за осигурување - е документ за склучен договор за осигурување;

Премија за осигурување - износ што договорувачот на осигурувањето го плаќа на осигурувачот врз основа на договорот за осигурување;

Како посебни прописи се сметаат:

- законските прописи
- уредбите
- правилниците со кои се регулираат работите од областа на градежништвото;

Сума на осигурување по штетен настан - највисокиот износ на обврската на осигурувачот за еден осигурен случај.

Агрегатна сума на осигурување - највисокиот износ на обврската на осигурувачот за целиот период на траење на полисата.

II. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

- (1) Предмет на осигурување согласно овие Услови, е законската професионална одговорност на осигуреникот за штети предизвикани на инвеститорот или трети лица при вршењето на стручни работи на просторно уредување, проектирање, стручен надзор и контрола на проектите во согласност со посебните прописи.

СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 2

- (1) Сумата на осигурување наведена во полисата е највисокиот износ на обврската на осигурувачот по еден штетен настан и тогаш кога за штетата одговараат повеќе лица чија што одговорност е покриена со ова осигурување.
- (2) Доколку настанат повеќе штети кои произлегуваат од ист штетен настан и кои временски се поврзани, а ја надминуваат сумата на осигурување, обврската на осигурувачот е до сумата на осигурување.
- (3) Агрегатната сума на осигурување е горна граница на обврската на осигурувачот за сите осигурени случаи настанати во рамките на една осигурителна година. Висината на агрегатната сума на осигурување е еднаква на еднократен износ на сумата на осигурување, доколку поинаку не се договори.
- (4) Договорената сума на осигурување и агрегатната сума на осигурување мора задолжително да бидат наведени во полисата за осигурување.
- (5) Со исцрпување на годишниот агрегат престанува и обврската на осигурувачот за исплата на штети.

ОСИГУРАН СЛУЧАЈ

Член 3

- (1) За осигурен случај, согласно овие Услови се смета, секој пропуст или грешка во вршењето на стручните работи на просторно уредување, проектирање, стручен надзор и контрола на проектите во согласност со посебните прописи, настанати со преземање (посталување), или непреземање (пропуст при постапувањето), а кој има за последица:
 - Смрт, повреда на тело или здравје на трето лице;
 - Оштетување или уништување на предмети (материјална штета)
 - Штета која не настанала со повреда на тело или здравје на трети лица ниту со уништување или оштетување на предмети (чисто имотна штета) во износ дефиниран во договорот за осигурување.

- (2) За осигурен случај во смисла на овие Услови се сметаат една или повеќе грешки (преземања или преземања) кои предизвикале една единствена штета или потекнуваат од еден ист извор.
- (3) Се смета дека осигурениот случај настанал оној момент кога се остварил пропуст или грешка при вршењето на стручните работи на просторно уредување, проектирање, стручен надзор или контрола на проектите, во согласност со посебните прописи, за кои одговара осигуреникот во согласност со одредбите на овие Услови, а врз основа на кој би можело да се истакне оштетно барање од инвеститорот или од трето лице за надомест на штета.
- (4) Пропустот или грешката се сметаат за познати тогаш кога осигуреникот сам ќе ги утврди или за нив дознае, независно дали е поставено оштетно барање од трето оштетено лице. Во случај на сомневање се смета дека пропустот или грешката при вршењето на стручните работи на просторно уредување, проектирање, стручен надзор или контрола на проектите, настанала оној ден кога одредено дејствие требало да биде преземено или пропуштено, со цел да се спречи настанувањето на штетата.

ИЗВОР НА ОПАСНОСТ

Член 4

- (1) Овластениот архитект и овластениот инженер во согласност со Законот за градење, ги обавуваат следните должности од кои можат да произлезат штетни настани како последица на грешка или пропуст од небрежност, а тоа се:
 - проектирање;
 - изведување на градежни работи согласно со добиената лиценца / овластување согласно Законот за градење;
 - изведување на градежни работи согласно со одобрението за градење, ревидиран основен и изведбен проект;
 - обезбедување докази за пропишаниот квалитет за вградените градежни производи, резултати од испитувања, записи за спроведената постапка за контрола на квалитетот и друго;
 - спроведување на мерки за заштита и сигурност на градилиштето согласно со закон;

ШТЕТИ ИСКЛУЧЕНИ ОД ОСИГУРУВАЊЕ

Член 6

Со осигурувањето од професионална одговорност на осигуреникот не се опфатени отштетни побарувања предизвикани:

1. Со намера, измама и грубо невнимание од осигуреникот;
2. Од вработените кои не се опфатени со осигурување;
3. Од елементарни непогоди и виша сила;
4. Одговорност за штети настанати поради загадување на тло, вода и воздух, кои се во непосредна или посредна врска со користење на нуклеарна енергија;
5. Одговорност за штети настанати со држење или употреба на моторни возила и други возила на моторен погон; самоодни работни машини; воздухоплови (летала) и возила на вода; производи со недостаток;
6. Одговорност на осигуреникот врз основа на договорно проширување на неговата одговорност и за случаи за кои, инаку, по закон не одговара;
7. На предмети или извршени работи кои, осигуреникот или некое друго лице по негов налог ги изработил или испорачал, ако причината за штетата е во изработката или испораката;
8. На туѓи предмети, причинети при обавување на осигурената дејност (занимање) на овие и со овие предмети (како на пр. обработка, поправка, превоз, испитување и сл.), освен ако до штетата дошло поради настан, кој е во непосредна врска со професионални пропуштања на осигуреникот;
9. Како последица на свесно постапување, спротивно на прописите или правилата по кои се обавува дејноста, односно занимањето како извор на опасност од полисата;
Како последица на професионални заболувања на работниците на осигуреникот;
10. Штети кои постепено настануваат како резултат на трајно дејство на температури, гасови, пареа, влаги или врнежи чад, саѓи, прашина и др, како и заради мемлосаност, потреси, шумови и сл. што има за последица постепено настанување на штета;
11. Со слегнување и лизгање на земјиште;
12. Од поплава на стоечки, истечни и подземни води;
13. Поради непридржување на роковите, доколку за тоа е одговорна трета страна;
14. Штети кои настанале пред склучување на договорот за осигурување од одговорност на архитекти и инженери, па дури и ако штетата се манифестира после склучување на договорот на осигурување;
15. Поради штрајк или престанок со работа на осигуреникот;
16. По налог на инвеститорот, односно со кршење на одлуката на инспекциските и надзорните органи;
17. Чисто имотни штети према инвеститорот кои се предизвикани поради недостаток на материјалите, дизајнот и изведбата на материјалите;

18. Поради непридржување кон рокови, договорни казни и пенали;
19. Од воени и политички ризици;
20. Поради кршење на сите видови на авторски, патентни и лиценцни права;
21. Поради поднесување на оштетни побарувања помеѓу солидарно одговорните лица;
22. Поради поднесување на оштетени побарувања од лица кои се во сродство со осигуреникот (како сродници се сметаат сопружниците, децата и родителите);
23. На правни лица кои се во сопственост на договорувачот на осигурувањето/осигуреникот или лица кои се во сродство со договорувачот на осигурувањето/осигуреникот (како сродници се сметаат сопружниците, децата и родителите);
24. На правни лица во кои договорувачот на осигурувањето/осигуреникот или лица кои се во сродство со договорувачот на осигурувањето/осигуреникот (како сродници се сметаат сопружниците, децата и родителите) имаат сопственички удели;
25. Од одговорност на осигуреникот како работодавач;
26. Од штети настанати како последица поради уништување, оштетување или исчезнување на било кој вид хартии од вредност и сл. ;
27. Поради insolventност, прекин и престанок со работа на осигуреникот;
28. Од повреда на честа и угледот;
29. Штети настанати од одлуките донесени од Комората на осигуреникот.

III. ОПШТИ ОДРЕДБИ

СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 7

- (1) Договор за осигурување се склучува врз основа на писмена понуда поднесена од договорувачот на осигурувањето/осигуреникот, а склучен е кога договорните страни ќе ја потпишат полисата за осигурување и ќе се плати премијата од страна на договарачот на осигурувањето.
- (2) Ако осигурувачот во врска со примената писмена понуда побара било какво дополнување или измена, како ден на прием на понудата ќе се смета денот кога осигурувачот го примил бараното дополнување или измена.

ПОЧЕТОК И ПРЕСТАНОК НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 8

- (1) Обврската на осигурувачот започнува по истек на 24-от час од денот кој во договорот за осигурување е означен како почеток на осигурувањето.
- (2) Обврската на осигурувачот престанува со истек на 24-от час од денот кој во договорот за осигурување е наведен како ден на истек на осигурувањето.
- (3) Осигурувањето може да престане поради: непродолжување на овластувањето - лиценца за вршење на работи на изработка на проектна документација, ревизија на проекти, надзор над изградбата, одземање на овластувањето и во други случаеви кога постојат законски пречки.

ПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈА

Член 9

- (1) Договарачот на осигурувањето е должен да ја плати премијата.
- (2) Премијата се плаќа при склучувањето на договорот за осигурување, по правило одеднаш, а може да се договори да се плати и на рати во договорени рокови.
- (3) Ако е договорено премијата да се плаќа на рати, осигурувачот може да пресмета законска камата, во случај кога премијата не е платена до денот на доспеаност на договорената рата.

ПРОМЕНА НА НАЗИВ И АДРЕСА

Член 10

- (1) Договарачот на осигурувањето е должен за секоја промена во називот или адресата на осигуреникот да го известат осигурувачот во рок од 15 дена од денот на настанатата промена.

ОБВРСКА НА ОСИГУРЕНИКОТ КОГА ЌЕ НАСТАНЕ ОСИГУРЕНИОТ СЛУЧАЈ

Член 11

- (1) Осигуреникот е должен писмено да го извести осигурувачот за настанување на осигурен случај како и да го извести за оштетното побарување поднесено против осигуреникот од оштетениот веднаш по дознавањето, а најдоцна во рок од 3 дена од дознавањето.
- (2) Осигуреникот е должен на осигурувачот да му овозможи увид во целокупната документација со уредна евиденција и аргументирани факти кои се потребни за утврдување на причината и висината на штетата.
- (3) Доколку е покренато обвинение или е донесена одлука за покренување на кривична, прекршочна или дисциплинска постапка, осигуреникот е должен за тоа веднаш да го извести осигурувачот, дури и тогаш кога претходно го пријавил настанувањето на осигурениот случај. Осигуреникот е должен да го достави до осигурувачот наодот од надлежниот орган во врска со настанатиот осигурен случај.
- (4) Осигуреникот не е овластен без претходна согласност од осигурувачот да се изјаснува по барањето, а особено да го признае потполно или делумно, да се спогодува или да изврши исплата.
- (5) Ако оштетениот поднесе тужба за надомест на штета против осигуреникот, тој е должен да го извести осигурувачот писмено и е должен да му достави судска покана и тужба со докази во врска со штетниот настан како и да му го препушти водењето на судскиот спор на осигурувачот.
- (6) Ако осигуреникот се противи на предлогот на осигурувачот тужбеното барање за надомест на штета да се реши со спогодба, осигурувачот не е должен да го плати вишокот на надомест, камати и трошоци кои настанале поради тоа.
- (7) Во случај кога оштетениот со барањето за надомест на штета непосредно ќе му се обрати на осигурувачот, осигуреникот е должен на осигурувачот да му ги даде сите докази и податоци со кои располага, а кои се неопходни за утврдување на одговорноста за причинетата штета и за оцена на основаноста на барањето, обемот и висината на штетата.
- (8) Доколку осигуреникот не се придржува кон обврските од овој член самиот ќе ги сноси штетните последици кои ќе настанат поради тоа, освен ако тие би настанале и да се придржувал кон обврските.

ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ ПО ПОДНЕСЕНО БАРАЊЕ НА ОШТЕТЕНО ЛИЦЕ

Член 12

Во врска со поднесено барање за надомест на штета од страна на оштетено лице осигурувачот има обврска:

1. заедно со осигуреникот да преземе одбрана од неосновани или претерани барања за надомест на штета (член 13);
2. да ги задоволи основните барања за надомест на штета (член 14);
3. да ги надомести трошоците на постапката (член 15).

ПРАВНА ЗАШТИТА

Член 13

- (1) Обврската на осигурувачот за давање правна заштита опфаќа:
 - ≠ испитување на одговорноста на осигуреникот за настанатата штета;
 - ≠ водење спор во име на осигуреникот ако оштетениот остварува право на надомест на штета во процесната постапка;
 - ≠ давање во име на осигуреникот изјави кои што смета дека ќе бидат од корист за задоволување или за одбрана од неосновано или претерано барање за надомест на штета.
- (2) Со согласност на осигурувачот, водењето на спорот може да му се довери на осигуреникот, кој во таков случај е должен да се придржува на упатствата и наложите на осигурувачот во врска со водењето на спорот.
- (3) Осигурувачот може да го преземе водењето на парницата или да стапи на место на осигуреникот или да учествува во парницата во својство на замешувач.
- (4) Осигурувачот е овластен да го одбие водењето на спорот или да го препушти водењето на спорот на осигуреникот ако оцени дека нема место/интерес за давање правна заштита со оглед на односот на висината на барањето за надомест на штета и висината на осигурената сума.
- (5) Во случај осигурувачот на име надомест на штета да ја исплатил сумата на осигурување пред покренување на спорот, престанува и неговата обврска на правна заштита.

НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 14

- (1) Осигурувачот исплатува надомест на штета врз основа на:
 - утврден основ и утврдена висина на надомест;
 - порамнување кое го склучил или одобрил;
 - судска одлука.

- (2) Осигурувачот го исплатува надоместот на штета во рок од 14 дена сметано од денот кога ја утврдил својата обврска и висината на таа обврска.
- (3) Доколку осигурувачот на име надомест на штета ја исплати сумата на осигурување намалена за договорената франшиза, осигурувачот се ослободува од сите обврски и постапки во врска со осигурениот случај.
- (4) Ако осигуреникот се спротивстави на предлогот на осигурувачот да се спогоди по барањето за надомест на штета, осигурувачот не е должен да ги плати вишокот на надомест, каматите и трошоците и кои настанале како последица од тоа..

НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИТЕ НА ПОСТАПКАТА

Член 15

- (1) Осигурувачот ги надоместува сите трошоци на процесната постапка доколку сам го водел спорот или дал согласност на осигуреникот за водење на спорот, па и тогаш кога барањето за надомест на штета не било основано.
- (2) Ако парницата е водена без знаење и согласност на осигурувачот, со осигурувањето се покриени и трошоците на спорот, доколку заедно со надоместот на штетата не ја надминуваат сумата на осигурување.
- (3) Осигурувачот ги сноси трошоците на бранителот во кривичната постапка покрената против осигуреникот заради настан кој би можел да има како последица поставување на барање за надомест на штета по основ на одговорност покриена со осигурувањето и тоа само исклучително ако е запознат со изборот на бранителот и ако прифатил да ги сноси трошоците, доколку истите не ја надминуваат сумата на осигурување. Трошоците на кривичната постапка, како и трошоците за застапување на оштетениот, осигурувачот не ги надоместува.
- (4) Кога ќе ја изврши својата обврска со исплата на сумата на осигурување, осигурувачот се ослободува од сите натамошни давања на име надомест и трошоци за еден осигурен случај.

НЕПОСРЕДНО БАРАЊЕ ОД ОШТЕТЕНИОТ СУБЈЕКТ

Член 16

- (1) Ако оштетеното трето лице своето барање или тужбата за надомест на штета го упати само спрема осигурувачот, осигурувачот ќе го извести за тоа осигуреникот и ќе го повика за да му ги даде сите потребни докази а, самиот осигуреник е должен да преземе мерки заради заштита на своите интереси.
- (2) До колку во случајот од претходниот став осигурувачот одлучи да му исплати надомест на оштетениот во потполност или делумно, должен е за тоа да го извести осигуреникот.
- (3) Оштетеното трето лице може да поднесе барање за надомест на штета директно до осигурувачот, но најмногу до износот на обврската на осигурувачот, односно сумата на осигурување.

УТВРДУВАЊЕ И ПРОЦЕНА НА ШТЕТА

Член 17

- (1) Штетата ја утврдуваат и проценуваат заедно осигуреникот и осигурувачот со оштетениот, односно нивни овластени претставници.
- (2) Штетата се утврдува и проценува врз основа на уредна документација достапна на увид на овластениот претставник на осигурувачот, а согласно Законот за облигациони односи и Законот за градење.

ВЕШТАЧЕЊЕ НА ШТЕТА

Член 18

- (1) До колку при утврдување и проценување на штетата не се согласат договорните страни и оштетениот, може да побараат штетата да се утврди и процени по пат на вештачење.
- (2) Секоја од договорните страни и оштетениот писмено го именува својот вештак. За вештаци може да се именуваат лица кои се во работен однос со осигуреникот и осигурувачот, како и лице овластено од оштетениот (комисиска процена), а кои не учествувале во претходната процена.
- (3) Пред почетокот на вештачењето, именуваните вештаци бираат трет вештак како претседател, а кој е со високо образование и не е во работен однос кај договорните страни. Претседателот дава стручно мислење по спорните прашања на вештаците.
- (4) Предмет на вештачење можат да бидат само спорни факти. Кои спорни факти ќе бидат предмет на вештачењето, како и постапката за вештачење, конкретно ги определуваат договорните страни со писмен договор за вештачење.
- (5) Секоја договорна страна и оштетениот ги сноси трошоците за својот вештак, а за претседателот ги сносат сите страни рамномерно.

ВИСИНА НА НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 19

- (1) Висината на надоместот на штета не може да биде поголема од штетата што оштетениот ја претрпел со настанување на осигурениот случај.
- (2) Надоместот на штета и судските трошоци се исплатуваат најмногу до договорената сума на осигурување, со што престанува и обврската на осигурувачот.

ФРАНШИЗА

Член 20

- (1) Осигуреникот може договори со осигурувачот сам да учествува во секоја штета со одреден износ од утврдената висина на надомест.

ПРАВО НА РЕГРЕС

Член 21

- (1) Осигурувачот задржува право на регрес од осигуреникот, односно право на поврат на штета од оштетениот, во случај кога дополнително ќе се утврди дека штетата е предизвикана со намера, измама или грубо невнимание, а за која, на осигурувачот од страна на осигуреникот, односно оштетениот не му се презентирани точни и вистински податоци, односно докази за надомест на штета.

ТЕРИТОРИЈАЛНО ВАЖЕЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 22

- (1) Со осигурувањето се опфатени само осигурени случаи што ќе настанат на територијата на Република Македонија.

НАДЛЕЖНОСТ НА СУДОТ ВО СЛУЧАЈ НА СПОР И ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ

Член 23

- (1) Договорачот, осигуреникот или корисникот на осигурувањето можат да достават жалба во однос на осигурувачот до Агенцијата за супервизија на осигурувањето, како орган надлежен за супервизија на друштвата за осигурување.
- (2) Во случај на спор меѓу договорачот на осигурувањето односно осигурувачот и осигуреникот месно е надлежен Основниот суд Скопје 2 - Скопје.
- (3) За односите помеѓу договорните страни се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи Општите услови за осигурување од одговорност и Посебните услови за осигурување на одговорност на архитекти и инженери.
- (4) Доколку не се во спротивност со овие Посебни услови за осигурување од одговорност на овластените архитекти и инженери, на осигурувањата склучени според овие Услови се применуваат и Општите услови за осигурување на имот.

Бр. 02-8133/2
01.11.2019 година

Претседател на Управен одбор
Бошко Андов

Овие Услови за осигурување ги донесе Управниот одбор на Друштвото на 265-та редовна седница одржана на 21.10.2019 година со одлука бр.02-8133/2 со примена од 01.11.2019 година.

Лектор Кристина Велевска